

राज्यातील उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या
नगरपरिषदा/नगरपंचायती यांचा राज्यस्तरावर
उत्कृष्ट नगरपरिषद/ नगरपंचायत म्हणून
गौरव/सन्मान करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: एमसीओ-२०१७/प्र.क्र.३३/नवि-१४

मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : ३१ मार्च, २०१७

प्रस्तावना

राज्यातील नागरीकरणाचा वेग वाढता असून, सध्या राज्यातील सुमारे ५० टक्के क्षेत्र हे नागरीकरणात मोडते. वाढत्या नागरीकरणामुळे पडणाऱ्या जबाबदाच्या व कर्तव्ये स्वतःच्या आर्थिक क्षमतेवर नगरपरिषदांनी पार पाडणे अपेक्षित आहे. राज्यातील नागरी स्थानिक संस्था आर्थिकदृष्ट्या स्वयंपूर्ण असाव्यात व स्वतःच्या आर्थिक क्षमतेवर त्यांनी जनतेला मुलभूत सेवा-सुविधा पुरवाव्यात ही शासनाची अपेक्षा आहे.

२. शासन स्तरावरूनही नागरी स्थानिक संस्थांच्या क्षेत्रात मुलभूत सोयीसुविधा निर्माण होण्याच्या दृष्टीने नागरी स्थानिक संस्थांना निधी उपलब्ध करून दिला जातो. याशिवाय, केंद्र शासनाच्या नागरी भागासाठी असलेल्या महत्वाकांक्षी योजनांची अंमलबजावणी, राज्य शासन नागरी स्थानिक संस्थांमार्फत करून घेते. सद्यःस्थितीत पुढे नमूद केलेल्या राज्यस्तरीय योजनांची अंमलबजावणी नागरी स्थानिक संस्थांमार्फत करण्यात येते:-

- (१) राज्यातील नगर परिषदांना वैशिष्ट्यपूर्ण कामासाठी विशेष अनुदान देण्याची योजना.
- (२) महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियान
- (३) महाराष्ट्र अग्निसुरक्षा अभियान
- (४) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजना
- (५) नव्याने स्थापन होणाऱ्या नगरपरिषदा यांच्या विकासासाठी विशेष अर्थसहाय्य
- (६) हदवाढ झालेल्या भागात नागरी सोयी सुविधांचा विकास करण्यासाठी विशेष अर्थसहाय्य
- (७) नागरी आदिवासी वस्ती सुधारणा योजना
- (८) लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे नागरी वस्ती सुधार योजना

उपरोक्त प्रमाणेच केंद्र शासनाच्या पुढे नमूद केलेल्या महत्वकांक्षी योजनांच्या अंमलबजावणीची जबाबदारी नगरपरिषदांवर सोपविण्यात आली आहे:-

- (१) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)
- (२) अमृत अभियान
- (३) राष्ट्रीय नागरी उपजिविका अभियान

याशिवाय योजनेत्तर योजना (Non Plan Scheme) प्रयोजनार्थ नगरपरिषदांना शासनामार्फत पुढीलप्रमाणे अनुदान उपलब्ध करून दिले जाते:-

- (१) नगरपालिकांना सहायक अनुदान
- (२) जमीन महसूल व बिनशेतीसारा अनुदान
- (३) मुद्रांक शुल्क अनुदान
- (४) गौण खनिज अनुदान
- (५) यात्रा कर अनुदान
- (६) करमणूक कर अनुदान
- (७) नगरपरिषदांच्या मुख्याधिकाऱ्यांच्या वेतनावरील खर्च

३. नागरी स्थानिक संस्थांनी त्यांच्या विविध ऋोतातून उभारलेला स्वनिधी व केंद्र तथा राज्य शासनाकडून वर नमूद करण्यात आलेल्या योजनांच्या माध्यमातून प्राप्त होणारा निधी यामधून त्यांच्या कार्यक्षेत्रात विविध विकासात्मक योजना राबविणे आवश्यक आहे. नागरी स्थानिक संस्थांची आर्थिक उभारणी भक्कम होण्याच्या दृष्टिकोनातून त्यांची स्वनिधी निर्माण करण्याच्या क्षमतेत वाढ होणे आवश्यक आहे. त्यानुषंगाने या नागरी संस्थांनी त्यांच्या क्षेत्रातील मालमत्तेचे सर्वेक्षण व मुल्यांकन अधिनियमातील तरतुदीनुसार नियमित करणे आवश्यक आहे. त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील सर्व मिळकती करांच्या व्याप्तीत येऊन, त्यावर अनुज्ञेय कर आकारणी होणे आवश्यक आहे. कार्यक्षेत्रात आकारण्यात येणाऱ्या विविध कर व फी यांची पूर्णतः वसूली होणे आवश्यक आहे.

४. उपरोक्तप्रमाणेच या नागरी स्थानिक संस्थांनी त्यांच्या क्षेत्राचा नियोजनबद्ध विकास होणाच्या दृष्टिकोनातून प्रयत्नशील राहून, विकास आराखड्यानुसार सार्वजनिक सोयी-सुविधांची आरक्षणे विकसित करणे आवश्यक आहे. कार्यक्षेत्रातील नागरिकांना पिण्याचे पाणी, स्वच्छ व चांगले रस्ते, दिवाबत्ती, सांडपाण्याचा निचरा इत्यादी मुलभूत सुविधा चांगल्या प्रकारे देणे, हे या नागरी स्थानिक संस्थांचे कर्तव्य आहे. राज्यातील नगरपरिषद आपल्या शहरातील नागरिकांना चांगल्या प्रकारे सेवा देऊन त्यांचे समाधान करण्याचा प्रयत्न करीत असतात आणि तसे अभिप्रेत देखील आहे. राज्यातील या नागरी स्थानिक संस्था करीत असलेल्या कामांचा नियमितपणे आढावा होऊन त्यांचा गुणगौरव होणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे नागरिकांना सेवा-सुविधा पुरविण्यासंदर्भात निकोप स्पर्धा निर्माण व्हावी व पर्यायाने त्यांच्याकडून उत्कृष्ट कामगिरी व्हावी. या हेतूने नगर विकासाच्या दृष्टीने ज्या नगरपरिषदा नागरिकांना विविध प्रकारच्या चांगल्या अत्यावश्यक सेवा-सुविधा नगरपरिषदेच्या माध्यमातून देतात,

त्या नगरपरिषदांचा गुणगौरव व्हावा, या दृष्टिकोनातून विभागातर्फे दरवर्षी “नगर विकास दिन” साजरा करण्यात यावा व त्यावेळी या उत्कृष्ट काम करणाऱ्या नागरी स्थानिक संस्था व त्यांना सातत्याने मार्गदर्शन करणाऱ्या व प्रेरणा देत असलेल्या जिल्हा व विभागीय स्तरावरील कार्यालयांचाही गुणगौरव करण्यात यावा, याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:-

५. उपरोक्त नमूद करण्यात आलेल्या पार्श्वभूमीवर शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

(१) नागरी स्थानिक संस्थांना अधिक स्वायत्तता देण्याच्या अनुषंगाने करण्यात आलेल्या ७४ व्या घटनादुरुस्तीस मा.राष्ट्रपती महोदयांनी दि.२० एप्रिल, १९९३ रोजी मान्यता दिली आहे. त्यास अनुसरून दरवर्षी दिनांक २० एप्रिल हा दिवस “नगर विकास दिन” म्हणून साजरा करण्यात यावा. या दिवशी

(२) राज्यातील नागरी स्थानिक संस्था करीत असलेल्या कामाचे यथायोग्य मूल्यमापन होऊन उत्कृष्ट सेवा कामगिरी बजावणाऱ्या नागरी स्थानिक संस्थांचा गुणगौरव करण्याच्या दृष्टिकोनातून पुढील कार्यपद्धती विहीत करण्यात येत आहे:-

(अ) या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट--अ० अन्वये विहीत केलेल्या निकषाच्या आधारे राज्यातील बृहन्मुंबई व्यतिरिक्त इतर जिल्ह्यातील जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील पुढील समिती, संबंधित जिल्ह्यातील -अ० व -ब० वर्ग नगरपरिषद वगळता, उर्वरित नगरपरिषदा/नगरपंचायतींमधून २ नगरपरिषदा/नगरपंचायतींची निवड करून त्यांची शिफारस आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांना करील:-

(१)	संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी	-	अध्यक्ष
(२)	नगरपरिषद विभागाचे काम पाहणारे उप जिल्हाधिकारी	-	सदस्य
(३)	संबंधित जिल्हा प्रशासन अधिकारी	-	सदस्य सचिव

(ब) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांजकडे जिल्हा स्तरीय समित्यांकडून प्राप्त झालेल्या शिफारशींची छाननी करून सदर कार्यालय प्रत्येक महसूल विभागातून ५ नगरपरिषदा/नगरपंचायतींचे प्रस्ताव, राज्य स्तरीय समितीकडे विचारार्थ सादर करील.

(क) राज्यातील -अ० व -ब० वर्ग नगरपरिषदांच्या बाबतीत संबंधित नगरपरिषदांनी आपले नामांकन आवश्यक त्या कागदपत्रांसह आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांच्याकडे दरवर्षी दिनांक ५ एप्रिल पर्यंत सादर करावे. या कार्यालयाने सदर नामांकनांची तपासणी करून -अ० वर्ग नगरपरिषदांच्या पुढीलप्रमाणे एकूण ९ नामांकने राज्य स्तरीय समितीपुढे विचारार्थ सादर करतील:-

अ.क्र.	विभाग	नामांकनांची संख्या
(१)	अमरावती व नागपूर विभाग	३
(२)	औरंगाबाद व नाशिक विभाग	३
(३)	कोकण व पुणे विभाग	३

- (ड) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांजकडे -ब० वर्ग नगरपरिषदांकडून प्राप्त झालेल्या नामांकनांची तपासणी करून प्रत्येक महसूल विभागातून ५ याप्रमाणे एकूण ३० नामांकने राज्य स्तरीय समितीपुढे विचारार्थ सादर करतील.
- (इ) जिल्हा स्तरीय समितीकडून -क० वर्ग नगरपरिषदा व नगरपंचायतींबाबत प्राप्त शिफारशी/ नामांकनांची तपासणी करून आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई हे प्रत्येक महसूल विभागातून ५ याप्रमाणे एकूण ३० नामांकने राज्य स्तरीय समितीपुढे विचारार्थ सादर करतील.

६. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावांचा/ नामांकनांचा विचार पुढील राज्य स्तरीय समितीकडून करण्यात येईल:-

(१)	मा.प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग	-	अध्यक्ष
(२)	सह सचिव, नगर विकास विभाग	-	सदस्य
(३)	आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय	-	सदस्य सचिव

७. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांजकडून सादर करण्यात आलेल्या नामांकनांचा/प्रस्तावांचा विचार करून राज्य स्तरीय समिती पुढीलप्रमाणे पारितोषिके/गुणगौरव करण्यासाठी निवड करील:-

- (१) परिच्छेद क्र.५ (क) मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या प्रत्येक विभागातून एक याप्रमाणे एकूण ३ -अ० वर्ग नगरपरिषदांची पारितोषिके/गुणगौरवासाठी शिफारस करील.
- (२) -ब० वर्ग नगरपरिषदांकरिता प्राप्त शिफारशींमधून प्रत्येक महसूल विभागातून प्रथम व द्वितीय पारितोषिके/गुणगौरवासाठी प्रत्येकी १ याप्रमाणे ६ महसूली विभागातून एकूण १२ -ब० वर्ग नगरपरिषदांची शिफारस करील.
- (३) -क० वर्ग नगरपरिषदा/नगरपंचायतींकरिता प्राप्त शिफारशींमधून प्रत्येक महसूल विभागातून प्रथम, द्वितीय व तृतीय पुरस्कारासाठी प्रत्येकी १ याप्रमाणे ६ महसूली विभागातून एकूण १८ -क० वर्ग नगरपरिषदा/नगरपंचायतींची पारितोषिके/ गुणगौरवासाठी शिफारस करील.

८. उपरोक्त पुरस्कारप्राप्त नगरपरिषदा/नगरपंचायती यांना प्रशस्तीपत्र, सन्मानचिन्ह व पुढे नमूद करण्यात आलेला रोख रक्कम याप्रमाणे पुरस्कार देऊन गौरविण्यात येईल:-

अ.क्र.	पुरस्कार	अ वर्ग नगरपरिषदा (पुरस्काराची रोख रक्कम रु.कोटीमध्ये)	ब वर्ग नगरपरिषदा (प्रत्येक विभागातून प्रत्येकी एक याप्रमाणे) (पुरस्काराची रोख रक्कम रु.कोटीमध्ये)	क वर्ग नगरपरिषदा/ नगरपंचायती (प्रत्येक विभागातून प्रत्येकी एक याप्रमाणे) (पुरस्काराची रोख रक्कम रु.कोटीमध्ये)
१.	प्रथम पुरस्कार	प्रत्येक पुरस्कारप्राप्त नगरपरिषदेकरिता रु.४.०० कोटी याप्रमाणे एकूण रु.१२.०० कोटी	प्रत्येक पुरस्कारप्राप्त नगरपरिषदेकरिता रु.३.०० कोटी याप्रमाणे ६ नगरपरिषदांसाठी एकूण रु.१८.०० कोटी	प्रत्येक पुरस्कारप्राप्त नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींकरिता रु.२.५० कोटी याप्रमाणे ६ नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींसाठी एकूण रु.१५.०० कोटी
२.	द्वितीय पुरस्कार	---	प्रत्येक पुरस्कारप्राप्त नगरपरिषदेकरिता रु.२.०० कोटी याप्रमाणे ६ नगरपरिषदांसाठी रु.१२.०० कोटी	प्रत्येक पुरस्कारप्राप्त नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींकरिता रु.२.०० कोटी याप्रमाणे ६ नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींसाठी एकूण रु.१२.०० कोटी
३.	तृतीय पुरस्कार	---	---	प्रत्येक पुरस्कारप्राप्त नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींकरिता रु.१.५० कोटी याप्रमाणे ६ नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींसाठी एकूण रु.९.०० कोटी
एकूण रक्कम		रु.१२.०० कोटी	रु.३०.०० कोटी	रु.३६ कोटी

९. उपरोक्त पुरस्कारासाठी संबंधित -अ० वर्ग व -ब० वर्ग नगरपरिषदांनी त्यांचे प्रस्ताव/नामांकने आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषदा प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांजकडे दरवर्षी दिनांक ५ एप्रिल पर्यंत सादर करावेत.

१०. जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हा स्तरीय समितीने त्यांचे प्रस्ताव/नामांकने आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषदा प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांजकडे दरवर्षी दिनांक ५ एप्रिल पर्यंत सादर करावेत.

११. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषदा प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांनी त्यांच्याकडे प्राप्त शिफारशींची तपासणी करून त्याबाबतचे प्रस्ताव प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीपुढे दरवर्षी दिनांक १५ एप्रिलपर्यंत सादर करावेत.

१२. उपरोक्त परिच्छेदामध्ये नमूद करण्यात आल्यानुसार, उत्कृष्ट कामकाज करणाऱ्या नगरपरिषदा/ नगरपंचायती या स्थानिक नागरी संस्थांचा पुरस्कार देऊन गौरव करण्याबरोबरच या नागरी स्थानिक संस्थांना सातत्याने मार्गदर्शन करणाऱ्या व प्रेरणा देत असलेल्या जिल्हा स्तरावरील कार्यालयांचा गुणगौरव करणे आवश्यक आहे. यासंदर्भात याबाबतचे प्रस्ताव आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषदा प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांनी सादर करावेत. या प्रस्तावांचा विचार करून किती व कोणत्या जिल्हा स्तरावरील कार्यालयांचा गुणगौरव करावा, याबाबत राज्य स्तरीय समिती शिफारस करील.

१३. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांनी उपरोक्त शासन निर्णयानुसार नगर विकास दिन साजरा करणे व गुणगौरव पुरस्कार वितरण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्याच्या दृष्टिकोनातून आवश्यक कार्यवाही करावी.

१४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१७०३३११६००२२९२२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षंकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ज.ना.पाटील)
शासनाचे सह सचिव

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री महोदय यांचे प्रधान सचिव.
२. मा.विरोधी पक्षनेते, दोन्ही सभागृह, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई.
३. सर्व सन्मानीय विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य.

४. मा.राज्यपाल महोदय यांचे सचिव.
५. मा.मंत्री, वित्त व नियोजन यांचे खाजगी सचिव.
६. मा.राज्यमंत्री, नगरविकास यांचे खाजगी सचिव.
७. सर्व मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
८. मा.राज्य निवडणूक आयोग यांचे कार्यालय.
९. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक.
१०. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग.
११. मुख्यमंत्री महोदय यांचे जनसंपर्क अधिकारी.
१२. प्रधान सचिव (नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. प्रधान सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई.
१७. सर्व विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक, नगरपरिषद प्रशासन.
१८. सर्व जिल्हाधिकारी.
१९. सर्व नगराध्यक्ष, नगरपरिषदा/नगरपंचायती.
२०. सर्व जिल्हा प्रशासन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय.
२१. राज्यातील सर्व नगरपरिषदा/नगरपंचायती यांचे मुख्याधिकारी.
२२. सर्व मंत्रालयीन विभाग.
२३. नगर विकास विभागातील सर्व कार्यासने.
२४. निवडनस्ती/नवि-१४.

परिशिष्ट-अ०

उत्कृष्ट नगरपरिषदांच्या निवडीसाठीचे पुरस्काराचे निकष

अ.क्र. (१)	करावयाची कार्यवाही (२)	महत्तम गुण (३)	प्राप्त गुण (४)
१.	स्वच्छ महाराष्ट्र मिशन अंतर्गत केलेली कार्यवाही	२५	
(अ)	<p>शहर हागणदारीमुक्त झाले आहे का?</p> <p>(अ) शहर हागणदारी मुक्त झाले असल्याचे केंद्र शासनाच्या त्रयस्थ समितीने (QCI) प्रमाणित केले असल्यास- १० गुण</p> <p>(ब) शहर हागणदारी मुक्त झाले असल्याचे राज्य स्तरीय समितीने प्रमाणित केले असल्यास- १० गुण</p> <p>(क) शहर हागणदारी मुक्त झाले असल्याचे जिल्हा स्तरीय समितीने प्रमाणित केले असल्यास- ६ गुण</p> <p>(ळ) शहर हागणदारी मुक्त झाले असल्याबाबतची स्वयंघोषणा सर्वसाधारण समेच्या ठरावान्वये केली असल्यास- ४ गुण</p> <p>(इ) शहर हागणदारी मुक्त करण्यासाठीच्या उद्दिष्टांपैकी ६०% वैयक्तिक शौचालयांचे जिओटॅग फोटो केंद्र शासनाच्या वेबसाईटवर अपलोड केले असल्यास- २ गुण</p>	१०	
(ब)	घनकचरा व्यवस्थापनांतर्गत कचन्याच्या विलगीकरणाची स्थिती	६	
	शहरात निर्माण होणाऱ्या घनकचयापैकी-		
	<ul style="list-style-type: none"> • १००% विलगीकरण जागेवर होत असल्यास- ६ गुण • ९०% विलगीकरण जागेवर होत असल्यास- ५ गुण • ८०% विलगीकरण जागेवर होत असल्यास- ४ गुण • ७०% विलगीकरण जागेवर होत असल्यास- ३ गुण • ६०% विलगीकरण जागेवर होत असल्यास- २ गुण • ५०% विलगीकरण जागेवर होत असल्यास- १ गुण • अन्यथा गुण नाही. 		
(क)	कचन्यावर प्रक्रियेची स्थिती-	६	
	<ul style="list-style-type: none"> • ९१ ते १००% कचन्यावर प्रक्रिया होत असल्यास- ६ गुण • ८१ ते ९०% कचन्यावर प्रक्रिया होत असल्यास- ५ गुण • ७१ ते ८०% कचन्यावर प्रक्रिया होत असल्यास- ४ गुण • ६१ ते ७०% कचन्यावर प्रक्रिया होत असल्यास- ३ गुण • ५१ ते ६०% कचन्यावर प्रक्रिया होत असल्यास- २ गुण • ४१ ते ५०% कचन्यावर प्रक्रिया होत असल्यास- १ गुण • अन्यथा गुण नाही. 		
(ळ)	प्लास्टिक बंदीची स्थिती-	३	

अ.क्र. (१)	करावयाची कार्यवाही (२)	महत्तम गुण (३)	प्राप्त गुण (४)
	<p>शहरातील ५० मायक्रॉनपेक्षा कमी जाडीची प्लॅस्टिक कँरी बँग बंदीची-</p> <ul style="list-style-type: none"> • १००% अंमलबजावणी केली असल्यास- ३ गुण • ९०% अंमलबजावणी केली असल्यास- २ गुण • ८०% अंमलबजावणी केली असल्यास- १ गुण • अन्यथा गुण नाही. 		
२.	केंद्र/राज्य योजनेची अंमलबजावणी	२५	
(अ)	केंद्राचा प्रकल्प आहे का ?	१०	
	<p>असल्यास मुदतीत पूर्ण झाला आहे काय?</p> <ul style="list-style-type: none"> • मुदतीत प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- १० गुण • ६ महिने उशिरा प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- ८ गुण • १ वर्ष उशिरा प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- ६ गुण • अन्यथा गुण नाही. 		
(ब)	राज्य शासनाचा प्रकल्प आहे का?	१०	
	<p>असल्यास मुदतीत पूर्ण झाला आहे काय?</p> <ul style="list-style-type: none"> • मुदतीत प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- १० गुण • ६ महिने उशिरा प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- ८ गुण • १ वर्ष उशिरा प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- ६ गुण • अन्यथा गुण नाही. 		
(क)	<p>केंद्र/राज्य स्तरीय योजना नसल्यास जिल्हा स्तरावरील योजनेत सन २०१४/१५ पासून मिळालेल्या निधी बाबत.</p> <ul style="list-style-type: none"> • मुदतीत प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- १० गुण • ६ महिने उशिरा प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- ८ गुण • १ वर्ष उशिरा प्रकल्प पूर्ण झाला असल्यास- ६ गुण • अन्यथा गुण नाही. 	५	
३.	आर्थिक	२०	
(अ)	मालमत्ता कर वसूली	१०	

अ.क्र. (१)	करावयाची कार्यवाही (२)				महत्तम गुण (३)	प्राप्त गुण (४)
	वसूलीची टक्केवारी	गुण		वसूलीची टक्केवारी	गुण	
	१ ते १०	१		५१ ते ६०	६	
	११ ते २०	२		६१ ते ७०	७	
	२१ ते ३०	३		७१ ते ८०	८	
	३१ ते ४०	४		८१ ते ९०	९	
	४१ ते ५०	५		९१ ते १००	१०	
(ब)	पाणीपट्टी वसूली				१०	
	वसूलीची टक्केवारी	गुण		वसूलीची टक्केवारी	गुण	
	१ ते १०	१		५१ ते ६०	६	
	११ ते २०	२		६१ ते ७०	७	
	२१ ते ३०	३		७१ ते ८०	८	
	३१ ते ४०	४		८१ ते ९०	९	
	४१ ते ५०	५		९१ ते १००	१०	
४.	नागरिकांना देण्यात येत असलेल्या सेवा				१०	
(अ)	नागरी सेवा हक्क कायद्यांतर्गत सन २०१६/१७ या वर्षात प्राप्त अर्जांची संख्या.					
	प्राप्त अर्जांपैकी निकाली काढण्यात आलेल्या अर्जांची टक्केवारी	गुण		प्राप्त अर्जांपैकी निकाली काढण्यात आलेल्या अर्जांची टक्केवारी	गुण	
	१ ते १०	१		५१ ते ६०	६	
	११ ते २०	२		६१ ते ७०	७	
	२१ ते ३०	३		७१ ते ८०	८	
	३१ ते ४०	४		८१ ते ९०	९	
	४१ ते ५०	५		९१ ते १००	१०	
५.	प्रशासकीय				९	
(अ)	सन २०१६/१७ मध्ये नगरपरिषदांच्या निविदा अंदाज पत्रकीय दर किंवा त्यापेक्षा कमी दराने देणे.				४	
	(नगरपरिषदेने मागील वर्षात मागविलेल्या निविदांची किंमत अंदाजपत्रकीय दराने किती होती व नगरपरिषदेने प्रत्यक्षात दिलेल्या कामाच्या आदेशाची एकूण किंमत ही अंदाजपत्रकीय दरात किंवा त्या पेक्षा कमी असल्यास ५ गुण.)					
(ब)	मालमत्तेचे पुनर्मुल्यांकन करणे.				५	
	(मागील पाच वर्षात पुनर्मुल्यांकन पूर्ण केले असल्यासच ५ गुण.)					
६.	पाणी पुरवठा				४	
(अ)	सध्याच्या लोकसंख्येस किती पाणी आवश्यक आहे व सध्या एकूण उपलब्ध पाणी? दरडोई पाणीपुरवठा- • १३५ LPCD असल्यास- २ गुण				२	

अ.क्र. (१)	करावयाची कार्यवाही (२)	महत्तम गुण (३)	प्राप्त गुण (४)
	<ul style="list-style-type: none"> ७० LPCD असल्यास- १ गुण अन्यथा गुण नाही. 		
(ब)	<p>सन २०१६/१७ मध्ये पिण्यास अयोग्य किती नमुने आले आहेत का?</p> <p>प्रयोगशाळेत पाठविण्यांत आलेल्या एकूण नमुन्यांपैकी:-</p> <ul style="list-style-type: none"> १००% नमुने योग्य असल्यास- २ गुण ९०% नमुने योग्य असल्यास- १ गुण अन्यथा गुण नाही. 	२	
७.	नागरी दुर्बल घटकांच्याबाबतीत	५	
(अ)	<p>दुर्बल घटकाकरिताचा सन २०१६/१७ मध्ये ५% निधी खर्च झाला आहे काय?</p> <ul style="list-style-type: none"> ५% निधी खर्च झाला असल्यास- २ गुण अन्यथा गुण नाही. 	२	
(ब)	<p>लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे नागरी वस्ती सुधार या योजनेकरिताचा सन २०१५/१६ निधी खर्च झाला आहे</p> <ul style="list-style-type: none"> १००% निधी खर्च झाला असल्यास- २ गुण ९०% निधी खर्च झाला असल्यास- १ गुण अन्यथा गुण नाही. 	२	
(क)	<p>अपंगांकरिता विहित केलेला ३% निधी खर्च केला आहे काय?</p> <ul style="list-style-type: none"> ३% निधी खर्च झाला असल्यास- १ गुण अन्यथा गुण नाही. 	१	
८.	वृक्ष गणना व लागवड	२	
	वृक्षगणना व लागवड करण्यात आली आहे का? असल्यास कधी	१	
	शहरातील एकूण ले-आउट मधील खुल्या जागांच्या संख्येपैकी किती जागांवर किती झाडांची लागवड करण्यात आली आहे?	१	
एकूण गुण		१००	

टिप:- एखाद्या नगरपरिषद/नगरपंचायर्तीमध्ये उपरोक्त पैकी कोणतीही योजना अथवा बाब नगरपरिषदेमार्फत राबविली गेली नसल्यास, तेवढे गुण वगळण्यात यावेत. अशा परिस्थितीत उर्वरित गुणांपैकी सदर नगरपरिषदेस एकूण किती गुण प्राप्त झाले आहेत, याची टक्केवारी निश्चित करून, तिचा गुणगौरवासाठी विचार करण्यात यावा.

*****